

การแก้ไขปัญหาดันไม้ที่ถูกน้ำท่วมราก

วัฒนา ศักดิ์ชูวงศ์

เมื่อปลายปี พ.ศ. 2554 เกิดปัญหาน้ำท่วมใหญ่ในประเทศไทย หลายพื้นที่ และท่วมช้งนาน ทำให้ต้นไม้หลายชนิดตายไป แต่ปัญหาน้ำท่วมก็เกิดเป็นประจำทุกปีโดยเฉพาะในช่วงปลายฤดูฝน ต้นไม้ในบ้าน ตลอดจนต้นไม้ทั่วไปที่ปลูกตามถนนหนทาง ต่างๆ ได้รับผลกระทบโดยทั่วกัน หากเป็นน้ำท่วมปกติ และระยะเวลา ที่ถูกน้ำท่วมไม่นานนัก หลังจากน้ำลดแล้ว เราควรจะต้องฟื้นฟูรักษาต้นไม้ที่ได้รับผลกระทบให้กลับคืนสู่สภาพ ปกติโดยเร็วต่อไป

อาการที่แสดงออกของต้นไม้ที่ถูกน้ำท่วมช้ง

ปกติแล้วรากของต้นไม้ นอกจากมีหน้าที่ในการลำเลียงน้ำ และแร่ธาตุ ไปสู่ส่วนต่างๆ ของลำต้นแล้ว รากยังมีหน้าที่ดูดซึมออกซิเจนไปเลี้ยงลำต้น เมื่อน้ำท่วมราก รากจะไม่สามารถดูดซึมออกซิเจน อาการที่ต้นไม้แสดงออกเมื่อถูกน้ำท่วมช้งมีดังต่อไปนี้

1. อาการใบเหลือง มักจะพบในใบที่มีอายุมากกว่าหรือใบที่อยู่ทางโคนของกิ่ง ในแต่ละกิ่งย่อย และเหลืองเข้มมากขึ้น และต่อมาใบแห้งและต้นไม้ยืนต้นตาย บางครั้งต้นไม้อาจจะแสดงอาการใบเหี่ยว ใบร่วง ห้อย ไม่สดชื่น ซึ่งก็คืออาการของน้ำท่วมช้งราก เช่นกัน
2. อาการทิ้งใบ ดอก และผล เกิดขึ้น เนื่องจากสภาวะความเครียดที่ส่งผลให้ต้นไม้มีการกระตุ้นให้มีการสร้างฮอร์โมนเอทิลีนในปริมาณที่สูงกว่าปกติมาก ทำให้ต้นไม้ทิ้งดอกและผลก่อน โดยจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงเกือบหมดต้น ส่วนการทิ้งใบมักจะพบในส่วนของใบที่มีอายุมากกว่าใบอ่อน โดยจะเกิดกับใบที่อยู่ส่วนล่างของกิ่งกระจายไปทุกบริเวณของลำต้น

นอกจากนี้ ต้นไม้จะมีความทนทานต่อการถูกน้ำท่วมช้งได้ไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับชนิดของต้นไม้ ส่วนมากต้นไม้เนื้อแข็งจะมีรากแข็งแรงด้วยเช่นกัน เช่นพันธุ์ไม้ป่าต่างๆ มักจะทนทานต่อน้ำท่วมได้นานวันกว่าต้นไม้ที่มีเนื้อไม้อ่อน แต่ก็มียกเว้นในต้นไม้บางชนิดที่อาจจะมียกเว้นแต่มีความทนทานต่อการที่รากถูกน้ำท่วมได้นาน เช่น ประดู่กิ่งอ่อน ขณะที่ต้นไม้ที่ดูเหมือนจะมีเนื้อแข็ง เช่นพิกุล กลับอ่อนแอต่อการถูกน้ำท่วมช้งได้ไม่นาน จากการสังเกตเมื่อคราวน้ำท่วมใหญ่ที่ผ่านมาพบว่า ต้นจำปี มะปราง บุนนาค พิกุล และต้นกาฬพฤกษ์ เป็นต้นไม้ที่ไม่สามารถทนทานต่อน้ำท่วมช้งรากได้นาน โดยเฉพาะต้นจำปีหากมีน้ำท่วมรากเพียงแค่ 1-2 วัน ก็จะตายในที่สุด ต้นจำปีบางต้นหลังจากน้ำลดเป็นปกติแล้ว ยังไม่แสดงอาการผิดปกติ แต่ต่อมาก็จะทยอยแสดงอาการใบเหี่ยว ใบแห้งที่ละน้อยจนตายในที่สุด อย่างไรก็ตาม เราอาจสามารถที่จะช่วยชีวิตต้นไม้บางต้นได้ โดยการปฏิบัติงานดังนี้

1. พรวนดินเพื่อเปิดรากให้ได้รับอากาศ และทำให้ดินแห้งอย่างรวดเร็ว เพื่อลดการช้มน้ำที่บริเวณราก โดยการขุดหลุมลึกให้มีความลึกของหลุมประมาณ 50 ซม. ความกว้างพอประมาณ เพื่อให้หน้าที่ช้มน้ำออกจากบริเวณรากต้นไม้ แล้วหมั่นตักน้ำที่ช้มน้ำออก

2. ให้สารป้องกันเชื้อโรครากเน่าที่จะมีโอกาสเกิดขึ้นได้ในดินที่มีความชื้นสูงเป็นเวลานาน อาจเป็นสารชีวภาพ เช่น สารจุลินทรีย์ไตรโคเดอมา หรือสารเคมีกำจัดโรครากเน่า เช่น สารเมตาแลกซิล

3. ห้ามเหยียบย่ำหรือวางของหนักทับที่บริเวณรากเนื่องจากทำให้รากกระทบกระเทือนจนเสียหายได้ และจะทำให้ต้นไม้ฟื้นตัวช้า

4. ตัดแต่งกิ่งต้นไม้ที่ใบเหี่ยวออก คงเหลือแต่ใบที่สีเขียว เพื่อให้ต้นไม้แตกใบใหม่ได้เร็วขึ้น จะทำให้โอกาสรอดตายมีสูงขึ้นด้วย

4. งดการให้ปุ๋ยรองจนกว่าต้นไม้เริ่มแตกใบใหม่แล้ว

5. ให้ปุ๋ยบำรุงต้นไม้ หลังจากต้นไม้แตกใบใหม่แล้วระยะหนึ่งเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของต้นไม้

อาการใบเหลืองของต้นหลิวกลุ่มที่ถูกน้ำท่วมขัง

การระบายน้ำออกจากต้นหลิวกลุ่มที่ถูกน้ำท่วมขัง

อาการใบเหลืองของต้นบุหงาสาหรืที่ถูกน้ำท่วมขัง

การแตกใบใหม่ของต้นบุหงาสาหรืที่ถูกน้ำท่วมขังและได้รับการตัดแต่ง ใบ และกิ่งแห้งออก

การโรยสารป้องกันเชื้อราที่ทำให้ต้นไม้รากเน่า

สารจุลินทรีย์ป้องกันเชื้อโรครากเน่า ไตรโคเดอมา